

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z odwołania J. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.
z udziałem zainteresowanej A. s.c. w K.
o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 29 września 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującego się J. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 17 września 2015 r., po rozpoznaniu sprawy z wniosku J. S. z udziałem zainteresowanej „A.” s.c. w K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K. o ustalenie obowiązku ubezpieczenia, na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 kwietnia 2014 r. (mocą którego zmieniono zaskarżoną decyzję organu rentowego i stwierdzono, że wnioskodawca podlega jako pracownik u płatnika składek A. s.c. w K. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu,

rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu we wskazanych okresach, a nadto zasądzono od pozwanego organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie i zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną wnioskodawcy. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 22 k.p. w związku z art. 300 k.p. Ponadto skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania - 1/ art. 476 § 2 k.p.c. w związku z art. 477¹⁴ k.p.c. w związku z art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; 2/ art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 4 k.p.c.; 3/ art. 477^{14a} k.p.c. w związku z art. 386 § 4 k.p.c.; 4/ błędne oznaczenie strony zainteresowanej jako „A. S.C.”, podczas gdy zainteresowani to dwie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, czyli : 1) O. Spółka z o.o. siedziba ul. R. w K. i 2) R. Spółka z o.o. z siedzibą ul. S. w W., co do których prawidłowo doręczana korespondencja powinna być właśnie na wskazane wyżej adresy siedzib tych spółek, a nie na adres spółki cywilnej (R.), która jak wiadomo zdolności procesowej nie ma; 5/ art. 107 § 2 k.p.a. w związku z art. 6 k.c. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...): ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez oddalenie apelacji pozwanego oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność będącą konsekwencją sposobu procedowania Sądu drugiej instancji, którego rozstrzygnięcie nie zostało poprzedzone rzetelnym zbadaniem istoty sprawy, w szczególności przy uwzględnieniu odrębnego trybu postępowania przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zdaniem skarżącego, zaskarżone orzeczenie jest zaskoczeniem, jeżeli chodzi o dotychczasową, i przeważającą linię orzeczniczą Sądu Apelacyjnego w

(...). Sąd Apelacyjny w tej sprawie nie wytknął pozwanemu, że to pozwany nie wykazał zaistnienia pozorności zawieranych umów, i to już na etapie wstępnym, czyli w momencie ich zawarcia. Natomiast bardzo wybiórczo ocenił treść zeznań wnioskodawcy, jakie składał on na Policji, opisując w uzasadnieniu tylko te okoliczności, które mają dopasować się do przyjętej przez Sąd drugiej instancji tezy o pozorności umów o pracę. Sąd Apelacyjny oddalił odwołanie, ale z drugiej strony nie ocenił zeznań M. Z. i M. F. jako zeznań niewiarygodnych, czy też nie przedstawił innych kontrdowodów, a to przecież przede wszystkim na podstawie tych zeznań Sąd pierwszej instancji dokonał zmiany zaskarżonej decyzji. Uzasadnienie Sądu drugiej instancji nie zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 328 § 2 k.p.c. Warto również wspomnieć, że Sąd Apelacyjny nie dokonuje w uzasadnieniu analizy prawnej zastosowanego przepisu, z drugiej strony przyznaje zasadność argumentacji pozwanego, co do zastosowania do wnioskodawcy art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 22 k.p.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy zarzucił brak podstaw do przyjęcia skargi do rozpoznania, a w wypadku nieuwzględnienia powyższego zarzutu wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej jako bezzasadnej; w obu przypadkach organ rentowy wniósł o zasądzenie od strony odwołującej się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej

argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu. Zamiast wyводу uzasadniającego tezę, iż w sprawie doszło do kwalifikowanego (oczywistego) naruszenia przepisów prawa, a naruszenie to implikowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, autor skargi kasacyjnej skoncentrował się na wskazywaniu, że zaskarżony wyrok jest konsekwencją nieprawidłowych ustaleń faktycznych. Tymczasem pomimo tego, że na etapie tzw. przedsądu ocenie podlegają tylko okoliczności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 k.p.c., a nie podstawy skargi z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i ich uzasadnienie (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2016 r., II PK 141/15, LEX nr 2005655), to jednak powołane w skardze przesłanki przedsądu muszą korelować z podniesionymi zarzutami. Zgodnie zaś z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, do której to sfery art. 233 § 1 k.p.c. odnosi się wprost (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2015 r., I UK 400/14, LEX nr 1789933). Kwestie dotyczące ustalonych faktów nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Reasumując: wobec niewykazania istnienia wskazanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.